

S. Vilinsky, teacher of the department of foreign languages
Institute of International Relations,
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

POLICY GERMANY ON IMPLEMENTATION OF LEGAL INSTITUTES AND DEMOCRATIC GOVERNMENTS IN CENTRAL ASIA COUNTRIES

The article focuses on the modern Germany's approaches in designing models and principles of governance that can be borrowed or implemented by other countries. The direct means and mechanisms of German legal and democratic experience of state-building for the Central Asian countries are considered. The essence of the German "soft power" in Central Asia region is revealed. The author talks about the double influence of Germany in the region of Central Asia. The first direction is assistance to the countries in the administrative and legal fields. The second direction is the use and implementation of political and diplomatic tools for deepening political-cultural and socio-economic relations. A distinctive feature of such a dual policy is the predominance of the first direction over the second, as well as the inadequate capacity of Germany to neutralize the negative tendencies of authoritarianism and Islamic radicalism, which remain characteristic of the political and geopolitical processes of the region.

Key words: Germany, foreign policy, democratic governance, Central Asia, soft power.

УДК 345.01

О. Смирнова, канд. політ. наук, асист.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ М'ЯКОЇ СИЛИ НЕЙРОКОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Сьогодні ми спостерігаємо, що майже на всі сфери людської поведінки та мислення впливають медіа. Оскільки навіть у політиці емоційна складова меседжів важливіше раціональної, нейроособливостями впливу активно зайнялись не тільки цивільні, але й військові дослідники. Особливої зацікавленості набув висновок, що під час зосередження уваги на потенційній загрозі у людини падає фокус на навколишній світ. Нейродослідження поступово стають частиною досліджень у сфері інформаційної безпеки. Визнано, що нейротехнології можуть бути використані для конструювання та контролю соціальної динаміки.

Ключові слова: інфобезпека, інфовійна, нейронаука, нейронкомунікації, психотехнології.

Постановка проблеми. Питання нових тенденцій пропагандистського впливу сьогодні постає тому, що можливості впливу ростуть, а людина зі своїми нейробіологічними параметрами залишається незмінною. Новим стає перехід від жорстких до м'яких форм впливу. Унеможлиблюється авторитарність соціальних систем [1]. Розглянемо деякі аспекти реалізації м'яких методів впливу на аудиторію, а також окреслимо основні інструменти нейронауки, які зацікавили спеціалістів з інформаційної безпеки, і визначимо причини такої зацікавленості.

Мета статті. Стаття має на меті розглянути теоретичні й практичні аспекти реалізації м'яких методів впливу на аудиторію шляхом фреймінгу, нарративу та метафор, які посідають особливе місце у впливі на нашу свідомість. Також спробуємо проаналізувати перспективи впровадження та використання нових технологій нейронауки в площині інформаційної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Виходячи з того, що поняття та самі технології нейрокомунікацій з'явилися порівняно недавно, то ступінь його теоретичного обґрунтування та визначення його природи знаходяться на початковій стадії. Але варто виділити вчених-першопрохідців, праці яких присвячені саме цим технологіям: психолог Д. Канеман, який отримав Нобелівську премію з економіки та співпрацював з військовими США, досліджував системи прийняття рішень, професор зі зв'язків з громадськістю міжнародних відносин Університету Дж. Вашингтона Роберт Ентман, який займається питаннями медіакомунікацій, фреймами, впливом інтерпретації та моральних оцінок. Також варто відзначити дослідження метафоричної комунікації Дж. Залтмана, які передували нейрокомунікаційній галузі. Класика зв'язків з громадськістю Е. Бернейса. Окремо слід зупинитись на впливі метафор на наші емоції, сприйняття та поведінку. Професор біології та неврології Стенфордського університету Роберт Сапольський досліджує розвиток метафоричної мови у людини, пояснює чому фігуральне мовлення, порівняння та прирочки мають таку владу над нами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Окреслимо основні гуманітарні галузі, де проводяться нейродослідження, які зацікавили спеціалістів з інформаційної безпеки та військових у всьому світі, та спробуємо зрозуміти причини такої зацікавленості.

По-перше, фреймінг (обрамлення). Цей метод дозволяє робити вплив на сприйняття інформації аудиторією. Спеціалісти з фреймінгу диктують не тільки що думати, але й як це робити. І роблять це шляхом описування одного об'єкта в різний спосіб, що безпосередньо пов'язано з активацією різних зон мозку. Про ці когнітивні викривлення багато писав Д. Канеман [2].

Слід зазначити, що такі інструменти, як ЕЕГ та МРТ дають змогу чітко визначити дієвість впливу різних описів на різні ділянки головного мозку та на сприйняття людиною інформації загалом, що є великою перевагою. Крім того, ці методи є об'єктивними, порівнюючи, наприклад, з опитуванням, де на відповідь впливають соціокультурні фактори.

Як працює фреймінг? Завдяки використанню в текстах спеціальних фраз, оборотів, лексики, метафор, прикладів, візуальних образів тощо. Вдається створювати та використовувати нові рамки.

Повертаючись до нейронауки, слід зазначити, що попередником нейрокомунікації була метафорична комунікація. Перші дослідження, що вважалися нейромаркетинговими були дослідження професора Гарварда Джеррі Залтмана та його метафорична модель. Саме метафори формують емоційну картину світу і спонукають нас до дії. Розум веде до висновків. Емоції призводять до дії. Саме примусити діяти, ось що є цікавим спеціалістам військового сектора. За допомогою спеціальних програм і сканування мозку можна точно виявити той чи інший вплив різних інформаційних матеріалів [3].

Виходячи із цього, переходимо до наступного пункту. Наратив і роль слова взагалі. Дослідження мозку підтверджують, що слова не тільки відображають, але й формують реальність.

Наприклад, професор неврології Каліфорнійського університету Пол Зак, який досліджує вплив нарративу

на зміну хімічних складових мозку, виявив, що деякі сюжети призводять до виділення мозком речовин, схожих за дією з малими дозами кокаїну [4].

Людина сьогодні живе в хаотичному інформаційному просторі й потребує постійних пояснень подій, що відбуваються навколо неї. Тому інформація розподіляється на два потоки: сама подія та інтерпретація події (розуміння та реагування). Наративи визначають поведінку, оскільки людина бачить те, на чому акцентує увагу наратив і не бачить того, що оминає цю увагу. Наратив може вповільнювати або прискорювати певні суспільні процеси.

У світі, що перенасичений інформацією, важливу роль набуває питання уваги. Керуючи увагою, ми керуємо індивідуальною та масовою свідомістю. Фіксація уваги на об'єкті вже є передумовою вибору. У цьому аспекті увага стає ціннішою за інформацію. Увага як точка відліку повністю змінює соціальну систему [5].

Існуючі та майбутні "інформаційні технології" – це, насамперед, "технології уваги", кожна з яких пропонує свій шлях до заволодіння увагою. Розглянемо певні відмінності в сутності цих двох понять – інформації та уваги. Якщо інформація має кількісний вимір, то з увагою дещо складніше. У таких випадках на допомогу приходять методи нейронауки. Інформацію можливо, наприклад, пакувати (фрейми, наративи) у книги. З увагою це неможливо. Увагу можливо збільшувати тільки за рахунок збільшення кількості читачів, глядачів тощо. Тобто існує певна обмеженість цього ресурсу. Слід звернути увагу на актуальність кіноіндустрії зокрема та мистецтва взагалі як найбільш потужного отримувача уваги. Мистецтво – це сукупність символів, а символи мають величезну владу над нами. Ми вбиваємо та вмираємо заради них [6].

Необхідно наголосити на зв'язку уваги та емоцій. Отже, з одного боку, розуміння роботи мозку дає сьогодні можливість абсолютно інакше поглянути на побудову системи інформаційної безпеки. З іншого боку, змінюється і саме сприйняття інформації, її подача, тому важливо знати ці закони мозку задля подальшого формування інформаційного пулу. Адже люди з мікрофоном будуть воювати набагато довше, ніж люди з автоматами. Також потрібно вирішувати проблему інформаційного ожиріння та підбати про інформаційну гігієну.

Інтернет-меми також зацікавили дослідників як реалізація ідеології уваги. Автор книги про меми Л. Шифман пропонує дивитись на меми як на культурні будівельні блоки, що артикулюються та розповсюджуються

активними людьми. Це не означає, що люди не живуть у соціальних і культурних світах, які їх обмежують. Живуть, але в той же час те, що є рушійною силою процесів культурного розповсюдження, не є "таємною" силою мемів, але мережею значень і структур, які люди вибудовують навколо них. Це також стосується і доволі цікавих прикладів мемів у російсько-українському конфлікті. Це і феномен швидкого розповсюдження інформації. Усе це можна пояснювати і як реалізацію уваги в різних контекстах [7].

Наостанок слід зазначити щодо важливості BIG DATA як інструмента інформаційної безпеки. Деякі дослідники вважають, що доступність великих масивів інформації надасть можливість відкрити соціологічні закони людської поведінки, дозволить прогнозувати політичні кризи, революції та інші форми соціальної та економічної нестабільності подібно тому, як фізики або хіміки прогнозують природні феномени [8].

Висновки і перспективи. На сьогоднішній день нейронаука є найбільш цікавою галуззю знань для інформаційної безпеки. Раніше функцію її помічника, який знає, як впливати на аудиторію, виконувала психологія. Пропаганда, як і військова справа, будуть знаходитись у сприятливих умовах, оскільки в них зацікавлена держава. Отже, є доступ до фінансових потоків. Це, у свою чергу, стимулює і науку, і практику. Саме тут починають проявляти себе повною мірою проривні технології, оскільки їх стимулюють відмічені фактори.

Список використаних джерел:

1. Westen D. The political brain. The role of emotion in deciding the fate of the nation. – New York, 2007.
2. Канеман Д. Думай медленно...решай бістро / Д. Канеман. – М.: АСТ, 2017.
3. Zaltman G., Zaltman L. Marketing Metaphors: What Deep Metaphors Reveal about the Minds of Consumers / G. Zaltman, L. Zaltman. – Harvard Business School Press, 2008.
4. This Is Your Brain. This Is Your Brain as a Weapon [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://foreignpolicy.com/2015/09/14/this-is-your-brain-this-is-your-brain-as-a-weapon-darpa-dual-use-neuroscience/>
5. Lanham R. The economics of attention/ Style and substance in the age of information / R. Lanham. – Chicago, 2006.
6. Почепцов Г. Писсуар Дюшана, или искусство как медиакоммуникация [Електронний ресурс]. – Режим доступу: psyfactor.org/lib/media-communication-11.htm
7. Почепцов Г. Экономика внимания [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uetime.net/ukraine/georgij-pochepcov-eto-ne-informacionnaya-ekonomika-a-ekonomika-vnimanija/>
8. Neurotechnology, Social Control and Revolution [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bigthink.com/hybrid-reality/neurotechnology-social-control-and-revolution>

Надійшла до редколегії 16.11.18

O. Smyrnova, PhD
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

SOFT POWER TRENDS OF NEUROCOMMUNICATIVE TECHNOLOGIES IN INFORMATION SECURITY FIELD

Abstract. Today, we observe that almost all forms of people's thinking and behavior are influenced by media. Since the emotional component is more important than the rational one (even in politics) neuro-specific features of influence have attracted a great attention of civil as well as military researchers. The fact, that while focusing on potential threat people's focus on the surrounding world lessens, has caused a great interest. Neuroresearch is gradually becoming a part of information security researches. It is recognised that neurotechnologies can be used for constructing and social dynamics control.

Key words: information security, information war, neuroscience, neurocommunication, psychotechnology.

Е. Смирнова, канд. полит. наук, ассист.
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

ТЕНДЕНЦИИ МЯГКОЙ СИЛЫ НЕЙРОКОММУНИКАТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Сегодня мы наблюдаем, что почти все сферы человеческого поведения и мышления подвержены воздействию медиа. Поскольку даже в политике эмоциональная составляющая посланий важнее рациональной, нейроособенностями влияния активно занялись не только гражданские, но и военные исследователи. Особый интерес у военных получил вывод, что при фиксации внимания на потенциальной угрозе падает фокус на окружающий мир. Нейроисследования постепенно становятся частью исследований в сфере национальной безопасности. Признано, что нейротехнологии могут быть использованы для конструирования и контроля социальной динамики.

Ключевые слова: информационная безопасность, информационная война, нейронаука, нейрокоммуникации, психотехнологии.